

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis in genere; de Baptismo, de Confirmatione, Eucharistia, Sacrificio Missæ; Constitutionem Innocentii XII. super celebratione Missarum, variaque alia decreta

Genet, François

Parisiis, 1703

Tractatus Secundus. De Sacramento Baptismi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40834

TRACTATUS SECUNDUS.

D E

SACRAMENTO

BAPTISMI.

CAPUT PRIMUM.

De definitione, institutione, & necessitate Baptismi.

Quaest. 1. QUID est Baptismus?

Resp. **Q** Divus Thomas, post Magistrum sententiarum, sic ipsum definit: *Baptismus est ablutio corporis exterior, facta sub forma praescripta verborum*, à Christo Domino instituta, propter regenerationem spiritualem.

D. Th. 3. p.
q. 66. art. 1.
in corp.

Dicitur *Ablutio exterior*, quia, ut ait Divus Thomas, ablutio sanctificationem hominis operatur: additur, *Sub praescripta forma verborum*, in quo consistit forma Sacramenti; *Instituta ad spiritualem regenerationem*, quae proprius est hujus Sacramenti effectus, per quem ab aliis differt.

Quaest. 2. Quotuplex est Baptismus?

Resp. Unus tantum propriè loquendo est Baptismus, ut ait Apostolus, *Vna fides, unum Baptisma*. Potest tamen dividi in tria Baptismara, quae tamen includuntur, ut ait

2. Ephes. 4.

De Sacram. Baptismi. Cap. I. 53

Divus Thomas, in Baptismo aquæ. *Alia duo* D. Th. 3. p.
Baptismata, inquit, *includuntur in Baptis-* q. 66 art. 11.
mo aquæ; quia ut vera sint, supponere debent ad 1.

in suscipiente, desiderium seu votum Baptismi aquæ.

Quest. 3. Quinam sunt hi tres Baptismi?

Resp. Primus est Baptismus Fluminis, sive aquæ; secundus Baptismus sanguinis, seu martyrium, ab effectu effusionis ejus. Tertius est Baptismus Fluminis, seu propositum suscipiendi Baptismum modo debito, conjunctum cum perfecto Dei amore, quo movetur ad credendum ac poenitendum de peccatis, unde & Baptismus poenitentiae dicitur.

Divus Augustinus, relatus in Canone, probat efficaciam horum Baptismatum, cum ait: *Baptismi vicem aliquando implere Passionem, de latrone illo cui non baptizato dictum est, Hodie mecum eris in Paradiso, non leve documentum, idem Beatus Cyprianus assumit. Quod etiam atque etiam considerans, non tantum Passionem pro nomine Christi, id quod ex Baptismo deerat, posse supplere; sed etiam fidem conversionemque cordis, si forte ad celebrandum mysterium Baptismi angustiis temporum succurri non potest. Neque enim latro ille pro nomine Christi crucifixus est, sed pro meritis facinorum suorum: nec quia credidit, passus est, sed dum patitur, credidit. Quantum itaque valeat etiam sine visibili Sacramento Baptismi quod ait Apostolus: Corde creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem, in illo latrone declaratum est. Sed nunc impletur invisibiliter, cum mysterium Baptismi non contemptus Religionis, sed articulus necessitatis excludit.*

Can. Baptismi De Consecrat, dist. 4.

Et Innocentius III. relatus in Canone, consultus ab Episcopo Cremonensi, an Presbyter

in Ecclesiæ fide mortuus credens se baptizatum, licet post mortem ejus compertum fuerit, eum non fuisse baptizatum, Ecclesiastica sepulturâ esset donandus, ita respondet. *In-*
Cap. Aposto- *quæstioni tua taliter respondemus, Presbyterum quem sine unda Baptismatis extremum*
licam. De Pres- *rum quem sine unda Baptismatis extremum*
byt. non Bap- *diem clausisse significasti: quia in sancta Ma-*
rato. *tris Ecclesia fide & Christi nominis Confessione perseveravit, ab originali peccato solutum & celestis Patria gaudium esse adeptum asserimus incunctanter. Lege super hoc lib. 8. Augustini de civitate Dei, ubi inter cætera legitur: Baptismus invisibiliter administratur, quem non contemptus Religionis, sed articulus necessitatis excludit. Librum etiam B. Ambrosii, de obitu Valentiani, idem asserentis revolve. Sopitis igitur quæstionibus Doctorem, Patrum sententias teneas, & in Ecclesia tua juges preces hostiasque Deo offerri jubeas pro Presbytero memorato.*

Hoc summi Pontificis monitum de sequendis omninò Patrum sententiis, notet Christianus Lector; quia in quæstionibus moralibus decidendis, hoc tempore valdè utile & necessarium est, ejusque moniti prætermisio, varios circa mores errores, hoc præsertim sæculo, invexit.

Quæst. 4. Quandonam institutus fuit Baptismus à Christo Domino?

Resp. Sentiunt communiter Patres, Baptismum institutum fuisse à Christo Domino cum à Joanne baptizatus fuit in Jordane.

D. Aug. Serm. Divus Augustinus sic ait; *Ex quo Salvator*
36. de Temp. *in aqua se mersit, ex eo omnium gurgitum tractus cunctorumque fontium venas Mysterio Baptismatis consecravit, & quisquis ibi in nomine Domini baptizari voluit, non tam illum mundi aqua diluit, quàm Christi unda*

De Sacram. Baptismi. Cap. I. 55

purificat. *Salvator autem ideo baptizari voluit, non ut sibi munditiam acquireret, sed ut nobis fluentia mundaret.*

Sanctus autem Ambrosius : *Baptizatus est ergo Dominus, inquit, non mundari volens, sed mundare aquas; ut abluta per carnem Christi, qua peccatum non cognovit, Baptismatis jus haberent.*

D. Ambros.
lib. 1. in Lu-
cam cap ult.

Et rationem affert Divus Thomas, cum ait : *Sacramenta ex sui institutione habent quod conferant gratiam. Unde tunc videtur aliquod Sacramentum institui, quando accipit virtutem producendi suum effectum : hanc autem virtutem accepit Baptismus, quando Christus est baptizatus, unde tunc verè Baptismus institutus fuit, quantum ad ipsum Sacramentum.*

D. Th. 3. p.
q. 66. art. 2.
in corp.

Quaest. 5. *Quoniam tempore incepit obligatio suscipiendi Baptismum?*

Resp. *Respondeo cum Divo Thoma : Necessitas utendi Sacramento Baptismi indicta fuit homini post Passionem & Resurrectionem : tum quia in Passione Christi terminata sunt figuralia Sacramenta, quibus succedit Baptismus, & alia Sacramenta nova legis; tum etiam quia per Baptismum configuratur homo Passioni & Resurrectioni Christi, in quantum moritur peccato, & incipit novam vitam. Et ideo oportuit Christum prius pati & resurgere quam hominibus indiceretur necessitas se configurandi morti & Resurrectioni ejus.*

D. Th 3. p.
q. 66. art. 2.
in corp.

Videtur etiam quod obligatio & necessitas Baptismi incepit tantum post diem Pentecostes; quia, ut ait Concilium Tridentinum, *Justificatio, post Evangelium promulgatum, sine lavacro regenerationis, aut ejus voto fieri non potest : Videmus autem Apostolos non prius Evangelium promulgasse aut Bap-*

Concil. Trid.
sess. 6, cap. 4.

tissimi necessitatem ad salutem significasse quàm die Pentecostes.

Quest. 6. Cujusnam necessitatis est Baptismus ad salutem?

Resp. Non solum est necessarius, necessitate præcepti, sed etiam necessitate medii; adeo ut si quis non sit baptizatus, nunquam introire possit in regnum caelorum. Quod quidem clarè patet ex dictis Christi Domini. *Joannis 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu-sancto, non potest introire in regnum Dei,* quæ verba explicans Divus Ambrosius, ait; *Vtique nullum exceptit, non infantem, non aliqua præventum necessitate.* Hoc autem propriè dicitur necessarium necessitate medii, sine quo finis obtineri non potest.

S. Ambros.
lib. 2. De A-
braham. cap.
ultimo.

D. Aug. lib.
3. cap. 9. De
anima & ejus
origine.

Patet etiam ex Divo Augustino. *Noli credere, noli dicere, inquit, noli docere, infantes antequam baptizentur, morte præventos pervenire posse ad originalium indulgentiam peccatorum, si vis esse Catholicus.*

Idem Divus Augustinus in Epistola 28. ad Hieronymum ait, *Quisquis dixerit quòd in Christo vivificabuntur etiam parvuli, qui sine Sacramenti hujus participatione de vita exeunt: hic profecto & contra Apostolicam prædicationem venit, & totam condemnat Ecclesiam; ubi propterea cum baptizandis parvulis festinatur & curritur, quia sine dubio creditur, aliter eos in Christo omninò vivificari non posse.*

Quest. 7. Est-ne necessarium ad salutem, suscipere in re Baptismum, an sufficit ipsum recipere in voto?

D. Tho. 3. p.
q. 68 art. 2.
in corp.

Resp. Respondeo ex Divo Thoma: *Sacramentum Baptismi dupliciter potest alicui deesse: uno modo & re & voto, quod contingit illis qui nec baptizantur, nec baptizari volunt,*

De Sacram. Baptismi. Cap. I. 57

quod manifeste ad contemptum Sacramenti pertinet, quantum ad illos qui habent usum liberi arbitrii; & ideo hi quibus hoc modo deest Baptismus, salutem consequi non possunt, quia nec sacramentaliter, nec mentaliter Christo incorporantur, per quem solum est salus. Alio modo potest Sacramentum Baptismi alicui deesse, re, sed non voto; sicut cum aliquis baptizari desiderat, sed aliquo casu prevenitur morte, antequam Baptismum suscipiat. Et talis sine Baptismo actuali salutem consequi potest, propter desiderium Baptismi, quod procedit ex fide per dilectionem operante, per quam Deus interiori hominem sanctificat, cujus potentia Sacramentis visibilibus non alligatur. Unde Ambrosius dicit de Valentiniano qui Cathecumenus mortuus fuit. Quem regeneraturus eram, amisi: veruntamen ille quam poposcit gratiam, non amisit.

Sufficit igitur ad salutem votum suscipiendi Baptismum, quod votum potest esse explicitum, vel implicitum: explicitum cum quis actu & expressè desiderat Baptismum: implicitum cum aliquid operatur, quod in se includit desiderium Baptismi, ut cum ille qui nihil de Baptismo audivit, elicit verum contritionis aut amoris Dei actum; quia tunc verè desiderat ea omnia, quæ sunt necessaria ad salutem, ac proinde verum habet desiderium recipiendi Baptismum, si divinum de Baptismo suscipiendo scivisset mandatum. Id etiam videtur in casu Presbyteri non baptizati, de quo supra quaestione 3. qui certè habuerat desiderium implicitum saltem Baptismi; quia si scivisset se non esse baptizatum, Baptismum sine dubio petiisset.

Quaest. 6. Puer natus in deserto, potest-ne

salutem consequi intuitu fidei parentum, aut voti seu desiderii quod habent ut baptizetur?

D. Th. quod-
libero. 6. art.
4. in corp.

Resp. Non potest. *Dicendum*, inquit Divus Thomas, quod in pueris nondum habentibus usum rationis non potest esse motus fidei, & dilectionis, aut propositum suscipiendi Baptismum: & ideo non possunt salvari, nisi per Baptismum aqua vel per Baptismum sanguinis, si propter Christum occidantur. Ex quo non solum Christiani, sed etiam Martyres fiunt, ut August. dicit de Innocentibus: & sic patet, quod puer in deserto moriens sine Baptismo, salutem non consequitur.

CAPUT II.

De Materia Baptismi.

Quest. I. QUENAM est materia Baptismi?

Resp. Duplex distinguitur materia in Sacramentis, quæ consistunt in usu alicujus rei sensibilis; altera est res ipsa sensibilis, quam Deus instituit, ut sit signum & causa gratiæ, quæ producitur per Sacramentum: altera est usus & applicatio illius materiæ. Prima dicitur materia remota, secunda materia proxima.

Quest. 2. QUENAM est materia remota Baptismi?

Resp. Est de fide, materiam remotam Baptismi, esse aquam naturalem, ut habetur in Concilio Florentino in Decreto unionis. *Materia Sacramenti Baptismi est aqua vera & naturalis.* Et in Concilio Tridentino sic habetur. *Si quis dixerit, aquam veram & naturalem*

Concil. Trid.
sess. 7. cap. 1.
De Baptismo.

De Sacram. Baptismi. Cap. II. 59

non esse de necessitate Baptismi, atque ideo verba illa Domini nostri Jesu-Christi, Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu-sancto, ad metaphoram aliquam detorsit, anathema sit.

Quaest. 3. Quaelibet aqua est-ne materia remota Baptismi?

Resp. Divus Carolus, post sanctum Thomam, sic respondet: Parochus populum Sacramenti Baptismi materiam doceat esse omne naturalis aqua genus, siue ea maris sit, siue Fluvii, siue paludis, siue putei, siue fontis, qua sine ulla adjunctione aqua dici solet. Aliis autem liquoribus aut aquis, qua ex floribus, herbis, aliisque id generis exprimuntur, eliciunturve, Baptismum confici non posse ostendet. Aquam praeterea puram mundamque esse pro Sacramenti dignitate convenire, nisi necessitate urgente in qua uti licet & aqua lulentata.

D. Carol. Actor. p. 4. De Baptis. admissa

Attamen, ut ait Divus Thomas: Si forte aqua admisceatur in tam parva quantitate alicui corpori quod compositum magis sit aliud quam aqua, sicut lutum magis est terra quam aqua, non potest fieri Baptismus.

D. Tho. 3. p. q. 66. art. 4. in corp.

Quaest. 4. Tenetur-ne quis, si fieri possit, uti in Baptismo aqua Baptismali Benedicta Sabbato sancto ejusdem anni, aut Sabbato Pentecostes?

Resp. Dicendum, cum Divo Thoma, quod illa Benedictio qua adhibetur aqua, non est de necessitate Baptismi, sed pertinet ad quandam solemnitatem, per quam excitatur devotio fidelium, & impeditur astutia demonis, ne impediatur Baptismi effectum: Illa tamen Benedictio, quae adhibetur aquae, non est de necessitate Baptismi. Dicendum tamen, cum Divo Thoma, quod non licet Benedictio-

D. Tho. 3. p. q. 66. art. 3. ad 5.

D. Th. in 4. sent. dist. 5. q. 2. art. 1.

quæsti. 4. in
corp.

S. Carol. Act.
p. 4. De Bapt.
administ.

nem prætermittere propter Ecclesiæ institutionem.

Et sanctus Carolus ait ; Quod igitur ad hujus Sacramenti materiam pertinet, id animadvertet ; ut aqua (qua materia Sacramenti Baptismi est) non solum vera naturalisque sit, sed etiam eo ipso anno (quemadmodum sanctè cautum est) benedicta in Sabbato Pasche Resurrectionis Domini, aut Sabbato Pentecostes. Unde ibidem sic profequitur. Aquam Baptistalem (quoniam puram illam quidem, mundam, nitidamque esse, ob tanti Sacramenti dignitatem convenit) in ipso fonte per totum annum, quoad ejus fieri potest, tum decorè, tum purè conservabit. Quam ob causam tum fontem pro Sacramenti Majestate ex eo præscripto decenter extractum ornatumque habebit : tum etiam totum ipsius fontis opus undique ita contactum tenebit, ut nec pulvis, nec ulla alia sordes intrò penetrent, quibus aqua corrumpi, aut impura fieri possit.

Quæst. 5. Quid agere debet Pærochus cum aquam benedictam ad usum Baptismi, corrumpi contigerit, aut quocumque modo exhausta sive lapsa est ?

Resp. Divus Carolus ibidem ait : Quod si intra annum præ temporis diuturnitate, aliave causâ, illam corrumpi contigerit, in Sacrarium prope fontem Pærochus projiciet, statimque & fontem purgabit. Et verò si in urbe est, ad Metropolitanam, si in Dœcesi, ad plebanam Ecclesiam veniet, unde proprio vasculo nitido aquam Baptistalem accipiat, in Pærochialeque Ecclesiam secretò ferat : ubi quam primùm in fontem effundet, Baptistalique aquæ allata tantùm etiam aqua pura, nitida & recentis addet, quantum satis erit.

De Sacram. Baptismi. Cap. II. 61

Hoc ipsum quoque præstabit, si etiam aqua Baptismalis per annum aliquo modo defecerit.

Quest. 6. Quid agere debet Parochus cum aqua Baptismalis aut congelatur aut ita frigida est, ut possit baptizando nocere?

Resp. Ex eodem sancto Archipræsule ibidem: Quoniam interdum accidit ut in summa hieme aqua Baptismalis vi frigoris congeliet, aut gelida nimis fiat: tunc ut aliquo calore liquefacta aut calefacta usui ad baptizandum infantem esse possit (cum animadverti debeat ne illa gelida nimis ei noceat) aliam aquam vase mundo calefactam immisceri licet, qua aqua calefacta longè paucior sit quàm illa qua benedicta est. Qua in re cavebit etiam Sacerdos, ne quid aliud commisceat quam aquam puram ac naturalem, quamvis calidam.

Quest. 7. Quanam est materia proxima Baptismi?

Resp. Cum materia proxima, ut præmonuimus, nihil aliud sit, quàm applicatio, & usus materiæ remotæ in Sacramento, constat materiam proximam Baptismi esse ablutio-

D. Th. 3. p.
q. 66. art. 1.
in corp.

nem, ut ait Divus Thomas: Exterius suppositum sensui est, & ipsa aqua, & ejus usus qui est ablutio.

Quest 8. Quot modis conferri potest Baptismus?

Resp. Ut ait Angelicus Doctor, Aqua sumitur in Sacramento Baptismi ad usum ablu-

D. Th. p. 3.
q. 66. art. 7.
in corp.

habet communior usus) potest tamen fieri Baptismus per modum aspersionis vel etiam per modum effusionis , secundum illud Ezechielis 36. Effundam super vos aquam mundam : Sicut Beatus Laurentius legitur baptizasse , cum ab eo in craticula superposito se baptizari sanctus Romanus petiisset. Et hoc precipue propter necessitatem ; vel quia est multitudo baptizandorum , ut patet. Actor. 2. ubi dicitur , Quod crediderunt unâ die tria millia & alie die quinque millia : quandoque autem potest imminere necessitas propter paucitatem aqua vel propter debilitatem ministri.

Tutius tamen est baptizare juxta usum communiter receptum in Ecclesia , qui tempore Divi Thomæ & antea erat per immersionem , nunc autem per infusionem aquæ super caput baptizandi , & hoc observandum est in praxi.

Quest. 9. Est-ne necessarium ad validitatem Baptismi ter effundere aquam super baptizandum ?

Resp. Sanctus Thomas sic respondet post Divum Gregorium relatum in Canone de trina. de Consecratione. dist. 4. quia de hac de re consultus fuerat à Leandro Episcopo in Hispania : Ad Baptismum per se requiritur ablutio aqua qua est de necessitate Sacramenti : modus autem abluitionis per accidens se habet ad Sacramentum ; & ideo , sicut ex predicta autoritate Gregorii patet , quantum est de se , utrumque licite fieri potest ; scilicet & semel & ter immergere : quia unica immersione significatur unitas mortis Christi , & unitas Deitatis : per trinam autem immersionem significatur triduum sepultura Christi : & etiam Trinitas personarum. Sed diversis ex causis , secundum ordinationem Ecclesie , quandoque institutus est unus modus quandoque alius :

D. Th. 3. p.
q. 66. art. 8.
in corp.

De Sacram. Baptismi. Cap. II. 63

quia enim à principio nascentis Ecclesia quidam de Trinitate malè sentiebant, Christum purum hominem esse existimantes, nec dici filium Dei & Deum nisi propter meritum ejus quod præcipuè fuit in morte; ideo non baptizabant in nomine Trinitatis, sed in commemoratione mortis Christi, & unâ immersione, quod reprobatur in primitiva Ecclesia: Unde in Canonibus Apostolorum, Can. 50. legitur: Si quis Presbyter aut Episcopus non trinam immersionem unius mysterii celebret, sed semel mergat in Baptismate (quod dari à quibusdam dicitur in morte Domini) deponatur; non enim nobis dicit Dominus: in morte mea baptizate; sed in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti. Postmodum verò inolevit quorundam schismaticorum & hæreticorum error, homines rebaptizantium: Sicut de Donatistis Augustinus narrat, super Joan. 11. & ideo in detestationem erroris eorum fuit statutum in Concilio Toletano 4. quod fieret una sola immersione, ubi sic legitur Can. 5. Propter vitandum schismatis scandalum, vel hæretici dogmatis usum, simplam teneamus Baptismi immersionem. Sed cessante tali causâ communiter observatur in Baptismo trina immersio. Et ideo graviter peccaret aliter baptizans, quasi ritum Ecclesie non observans, nihilominus tamen esset Baptismus. Nunc autem loco trinæ immersionis, trina adhibetur effusio, juxta præscriptum Ritualis Romani.

Quæst. 10. In quam parte corporis fieri debet effusio aquæ, ad validitatem Baptismi?

Resp. Administrans Sacramentum ter aquam effundere debet super caput baptizandi ad modum Crucis, ut habetur in Rituali Romano. Unde sanctus Thomas ait: *Dicendum*

D. Th. 3. p. q. 68. art. 11. ad 4. quòd expectanda est totalis egressio pueri ex utero ad Baptismum, nisi mors immineat.

Si tamen primò caput egrediatur in quo fundantur omnes sensus, debet baptizari, periculo imminente, & non est postea rebaptizandus, si eum perfectè nasci contigerit. Et videtur idem faciendum quacumque alia pars egrediatur, periculo imminente: quia tamen in nulla exteriorum partium integritas vita ita consistit, sicut in capite, videtur quibusdam, quod propter dubium, quacumque alia parte corporis ablutâ, puer post perfectam nativitatem sit baptizandus sub hac forma: Si non es baptizatus, ego te baptizo. Idem asserit Divus Carolus, Actor. p. 4. de Baptismi administratione.

Quest. 11. Licet-ne in casu necessitatis baptizare puerum adhuc existentem in utero matris?

Resp. Non licet, ut ait sanctus Isidorus relatus in Canone: *Qui in maternis, inquit, maternis. dist. 4. de consecrat.* *uteris sunt, ideo cum matre baptizari non possunt; quia qui natus adhuc secundum Adam non est, renasci secundum Christum non potest: neque enim dici regeneratio in eo poterit, quem generatio non precessit.*

Quest. 12. Licet-ne occidere matrem cum creditur moritura, ut possit baptizari puer quem gestat in utero?

D. Th. 3. p. q. 68. art. 11. ad 3. Resp. Sanctus Thomas sic respondet: *Dicendum quod non sunt facienda mala ut veniant bona, ut dicitur Romanorum 3. & ideo non debet homo occidere matrem ut baptizet puerum. Si tamen mater mortua fuerit, vivente prole in utero, debet aperiri, ut puer baptizetur.*

S. Carol. Actor. p. 4. De Sanctus autem Carolus ita monet Parochos: *Parochus aliquando monebit ut obstetrix alia-*

De Sacram. Baptismi. Cap. II. 65

ve mulier in partu praesens, si quando aliam quam in parturiendo ita laborantem animam ad-
verterit, ut foetus periculum mortis probabile
antequam integrè nascatur, immineat: ubi
primum aliquod membrum vitalem motum
habens ex matris utero extare videbit, illud
aqua perfundens, aspergensve nullo nomine
imposito baptizet, dicens: Ego te baptizo,
&c. si quando autem in partu mulier obierit,
hoc fieri admonebit, ut uterus aperiat, in-
deque foetus eductus, si vivit quamprimum
baptizetur. Id verò magna cautione fiat, ut
& is vivus ex utero extrahatur, & tunc in
primis cum mater verè mortua est, ne pro
salute filii mater occidatur. Hac vero etiam
parentes & domesticos, prout opportunitas
feret, admonebit, pro foetu qui in utero est,
Deum assidue intimèque precari, ut ille inco-
lumis in lucem edatur, dignusque sit, ante-
quam obeat Baptismi gratiam percipere, ne
sine salutis Sacramento decedat.

Quaest. 13. Licet-ne baptizare filios Judaeo-
rum aliorumque Infidelium invitis parenti-
bus?

Resp. Sic respondet Divus Thomas; Dicen-
dum quod pueri infidelium filii, aut habent
usum rationis, aut non habent. Si autem ha-
bent, jam quantum ad ea quae sunt juris di-
vini vel naturalis incipiunt sua potestatis
esse, & ideo propria voluntate, invitis pa-
rentibus, possunt Baptismum suscipere, sicut
& matrimonium contrahere: & ideo tales
licite moneri possunt, & induci ad suscipien-
dum Baptismum. Si verò nondum habent usum
liberi arbitrii, secundum jus naturale, sunt
sub cura parentum quandiu sibi ipsi providere
non possunt. Vnde etiam & de pueris anti-
quorum dicitur, quod salvabantur in fide

is quae Paro-
chus curet cum
timetur de par-
tu.

D. Th. 3. p.
q. 68. art. 10.
in corp.

66 TRACTATUS II.

parentum. Et ideo contra iustitiam naturalem esset, si tales pueri invitis parentibus baptizarentur, sicut etiam si aliquis habens usum rationis baptizaretur invitus: esset etiam periculosum taliter filios infidelium baptizare; quia de facili ad infidelitatem redirent propter naturalem affectum ad parentes. Et ideo non habet hoc Ecclesie consuetudo, quod filii Infidelium, invitis parentibus, baptizentur.

CAPUT III.

De forma Sacramenti Baptismi, & de Baptismo sub conditione.

Quest. I. QUÆNAM est forma Sacramenti Baptismi?

Resp. Verba formæ Sacramenti Baptismi sunt. Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, ut patet ex Concilio generali Lateranensi, relato in tit. de summa Trinitate, & ex Tridentino sess. 7. Can. 4. de Baptismo. Id autem nos docuit Christus Dominus cum dixit discipulis: *Matth. 28.* *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Quæ quidem verba proferri debent distinctè, nihil omittendo, vel immutando; attentè ac devotè, statim ac infunditur aqua super caput baptizandi. Hoc non obstante ut ait Eugenius IV. in Decreto unionis in Concilio Florentino: non tamen negamus, quin & per illa verba: Baptizetur talis servus Christi, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, vel: Baptizatur manibus meis talis in nomine Patris, & Filii & Spiritus sancti, verum perficiatur Baptisma; quoniam cum princi-*

Cap. Firmiter,
De summa
Trinit. & fide
Catholica.

De Sacram. Baptismi. Cap. III. 67

palis causa ex qua Baptismus virtutem habet, sit sancta Trinitas : instrumentalis autem sit Minister qui tradit exterius Sacramentum , & exprimitur actus qui per ipsum exercetur ministerium cum sancta Trinitatis invocatione, perficitur Sacramentum.

Quaest. 2. Quanam forma utendum est cum dubium est utrum ille qui Baptismum vult suscipere , jam fuerit baptizatus ?

Resp. Ut habet Innocentius III. relatus in Canone : De quibus dubium est , an baptizati fuerint , baptizentur his verbis praemissis : Si baptizatus es , non te baptizo ; sed si nondum baptizatus es , ego te baptizo. Can. De quibus. De Baptismo.

Quaest. 3. Quid agere debet Parochus in Baptismo puerorum , qui fuerunt expositi ?

Resp. Respondeo ex Divo Carolo : Infans expositus , si illum baptizatum esse non constat , baptizetur , haec tamen verborum formula. Si tu es baptizatus , ego non te baptizo, & si nondum es baptizatus , ego te baptizo &c. Quod quidem probatur primò auctoritate Divi Gregorii relati in Canone , ubi ait : Parvulos qui à parentibus subtrahuntur , & an baptizati sint ignorant , hos ut baptizare debeas secundum Patrum traditionem , si non fuerit qui testificetur , ratio postulat. D. Carol. Act. p. 2. In Synodo Dioces. 3. Decreto 11.

Secundò probatur ex Concilio Carthagenensi relato in Canone : Placuit, inquit Concilium, de infantibus , quoties non inveniuntur certissimi testes qui eos baptizatos esse sine dubitatione testentur , absque ullo scrupulo esse baptizandos. Can. Placuit. De Consecr. dist. 4.

Denique sanctus Leo , Leoni Episcopo Ravennati scribens ait : Cum itaque Baptismi, sui nihil recordatur qui regenerationis est cupidus , nec alter attestari de eo possit qui sciat consecratum , nec ille qui consecratur ; scimus Can. Cum itaque. De Consecr. dist. 4.

quod dicitur inexpiabile esse facinus, quoties juxta hæreticorum damnata à sanctis Patribus instituta, cogitur aliquis lavacrum quod regenerandis semel tributum est, bis subire, Apostolica reclamante sententia qua nobis unam prædicat in Trinitate Deitatem, unam in fide confessionem, unum in baptismo Sacramentum. Sed in hoc nihil simile formidatur, quoniam non potest in iterationis crimen venire quod omnino factum esse nescitur: atque ideo, quoties persona talis inciderit, sollicita primùm examinatione discutite, & longo tempore (nisi fortè supremus finis immineat) indagato, utrum nemo penitus sit qui testimonio suo juvare possit ignorantiam nescientis: & cum constiterit hunc qui baptismatis indiget Sacramento, sola inaniter suspitione prohiberi: accedat intrepidus ad consequendam gratiam, cujus in se nullum scit esse vestigium, nec vereamur huic salutis januam aperire, quam nunquam antea docetur ingressus.

Cap. Ex litterarum. De Apostatis,

Quæst. 4. Quam pœnam incurreret Sacerdos, qui puerum jam baptizatum iterum baptizaret absque probabili dubio de ejus Baptismo jam suscepto?

Cap. Licet. de Baptismo.

Resp. Ut dicitur in Concilio generali Lateranensi: Si quis baptizatos rebaptizare ausu temerario presumpserit, excommunicationis mucrone percussus, ab omni officio & beneficio Ecclesiastico deponatur.

D. Carol. A. A. P. 4. De Baptismi adm.

Sanctus autem Carolus ait: Cum infans qui Baptismo offertur, re diligenter perquisitâ, dubium relinquitur, aut certè non apparet eum baptizatum esse, ut de expositis parvulis dubitari atque ignorari sæpenumero solet. Quod si re accuratè investigatâ, exploratum habuerit, illum formâ servatâ baptizatum

De Sacram. Baptismi. Cap. III. 69

esse: caveat omnino ne hanc sub conditione baptizandi formam adhibeat, cum sacrilegium committat, si contra fecerit, & illud impedimentum contrahat, quod sacri Canonnes irregularitatem vocant.

Unde idem Sanctus, De iis quæ Parochus antequam infans in Ecclesiam ad baptis. deferat. præmonebit. Cum vero sepe aliàs, tum maximè cum expositum baptizat, hoc graviter monebit, ut omnes quicumque sint, caveant suos, aut alienos filios exponere; tuncque ne exponant in loco publico ubi facile perirent, sed in hospitalibus locisve speciatim eo nomine constitutis: ac præterea collo appensâ alligatâve infantis qui exponitur schedulâ, aut nota alia indicante nomen & Baptismum, si baptizatus est.

Quest. 5. Est-ne baptizandus saltem sub conditione puer qui baptizatus est domi imminente mortis periculo?

Resp. Catechismus Concilii Tridentini sic respondet: *Qua in re diligenter à Pastoribus aliqua providenda sunt, in quibus ferè quotidie non sine maxima Sacramenti injuria peccatur; neque enim desunt, qui nullum scelus admitti posse arbitrentur, si quemvis sine delectu cum adjunctione illa baptizent: quare si infans ad eos deferatur, nihil prorsus querendum putant, an is priùs ablutus fuerit, sed statim ei Baptismum tribuunt: quin etiam quamvis exploratum habeant domi Sacramentum administratum esse, tamen sacram ablutionem in Ecclesia adhibitâ solemnî ceremoniâ cum adjunctione repetere non dubitant. Quod quidem sine sacrilegio facere non possunt, & eam maculam suscipiunt, quam divinarum rerum scriptores irregularitatem vocant. Nam ea Baptismi forma ex Alexandri*

Catechismus
Concil. Trid.
De Baptismo.
§. 56.

Pape auctoritate, in illis tantum permittitur, quibus, re diligenter perquisita, dubium relinquatur, an Baptismum ritè susceperint. Aliter verò nunquam fas est, etiam cum adjunctione, Baptismum alicui iterum administrare.

Quæst. 6. Quid agendum est cum baptizatis ab hæreticis, cum abjurant hæresim ut fidem Catholicam profiteantur?

Resp. Cùm Calvinistæ & Lutherani hujus temporis hæretici, eadem utantur materia, eademque forma, qua Catholici utuntur, rebaptizandi utique non sunt post abjuratorem, nisi aliàs adesset dubium, an quis validè baptizatus fuerit; in quo casu baptizandi essent sub conditione, ut diximus; unde sanctus Gregorius relatus in Canone, sic habet: *Ab antiqua Patrum institutione didicimus, ut qui apud hæresim in Trinitatis nomine baptizantur, cùm ad sanctam Ecclesiam redeunt, aut unctiōne Chrismatis, aut impositione manus, aut sola professione fidei ad sinum matris Ecclesie revocentur. Vnde Arianos per impositionem manus Occidens, per unctiōnem verò sancti Chrismatis ad ingressum sanctæ Ecclesie Catholica Oriens reformat. Monothelitas verò & alios ex sola vera confessione recipit; quia sanctum Baptisma, quod sunt apud hæreticos consecuti, tunc in eis vires emundationis recipit, cùm vel illi per impositionem manus Spiritum sanctum acceperint, vel isti propter professionem vera fidei, sancta & universalis Ecclesie visceribus fuerint uniti. Hi vero hæretici, qui in Trinitatis nomine minimè baptizantur, sicut sunt Bonosiani, & Cataphrige (quia & illi Christum Dominum non credunt, & isti sanctum Spiritum perverso sensu esse quemdam pravum hominem*

§. Greg. lib.
9. Epist. 61.
refertur in
Can. Ab anti-
qua. Et cap.
Hi verò. De
Consecr. dist.
4.

De Sacram. Baptismi. Cap. III. 71

Montanum credunt; quorum similes multi sunt) & alii tales, cum ad sanctam Ecclesiam veniunt, baptizantur, quia Baptisma non fuit quod in errore positi in sancta Trinitatis nomine minimè perceperunt.

Ex hoc Divi Gregorii loco colligere licet, nequidem sub conditione baptizandos esse hæreticos, qui validè semel baptizati fuerunt, sed supplendas esse ceremonias secundùm præscriptum Ritualis Romani, ubi dicitur. *Hæretici verò ad Catholicam Ecclesiam venientes, in quorum Baptismo debita forma aut materia servata non est, ritè baptizandi sunt: sed priùs errorum suorum pravitatem agnoscant & detestentur, & in fide Catholica diligenter instruantur. Vbi verò debita forma & materia servata est, omissa tantum suppleantur, nisi rationabili de causa aliter Episcopo videatur.*

Rituale Roman. Tit. De Baptismo adultoruna.

Quæst. 7. Quam pœnam incurrunt qui Baptismum bis suscipiunt?

Resp. Sic legitur in Canone: Qui bis ignoranter baptizati sunt, non indigent pro eo pœnitere, nisi quòd, secundùm Canones, ordinari non possunt, nisi magna aliqua necessitas cogat. Qui autem non ignari iterum baptizati sunt, quasi iterum crucifixerunt Christum, per septem annos pœniteant.

Can. Qui bis De Consecr. dist. 4.

Addit Glossa ibidem: *Et est sciendum, quod scienter rebaptizatus, est in perpetuum irregularis; si autem ignoranter, dispensetur cum eo ex causa.*

Quæst. 8. Quænam mutatio in forma Sacramenti Baptismi, reddit illud invalidum?

Resp. Respondeo ex Divo Thoma: Si subtrahatur aliquod quod sit de essentia forme, certum est quod non est Baptismus, & ille qui baptizat graviter peccat; quia apud

D. Tho. 4. sent. dist. 3. art. 2. quæst. tiunc. 3. in corp.

omnes invocatio Trinitatis est de essentia forma, ideo hoc nullo modo subtrahi potest. Sed quidam dicunt quod expressio actus non est de substantia forma; unde si subtrahatur, facta sola Trinitatis invocatione, erit Baptismus. Sed contra hoc est Decretalis Alexandri Pape III. Quod si quis puerum in aqua merserit, dicendo, in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti; si non dicat, Ego te baptizo, non est puer baptizatus; oportet enim quod per formam virtus Trinitatis invocata ad materiam propositam determinetur, quod fit in expressione actus. Similiter expressio persona baptizata est de substantia forma, quia per eum determinatur actus ad hunc Baptismum: & ideo si subtrahatur, non erit Baptismus; sed expressio persona baptizantis, dicitur quod non est de forma quantum ad necessitatem Sacramenti, sed ex institutione Ecclesie, ut intentio magis feratur ad actum illum; & ideo si omittat, erit Baptismus, sed peccat omittens.

Quæst. 9. Licet-ne in casu necessitatis se ipsum baptizare?

Resp. Non licet, ut ait Alexander III. relatus in Canone; cum enim consultus esset ab Episcopo Metensi, quid agendum esset cum Judæo, qui in mortis articulo agens inter Judæos qui eum baptizare noluerunt, se ipsum in aquam immerfit dicendo: Ego me baptizo in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti. Respondemus, ait Pontifex, quod cum inter baptizatum & baptizantem debeat esse discretio, sicut ex verbis Domini colligitur dicentis Apostolis: ite, baptizate omnes gentes in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti; memoratus Judæus est denuo ab alio baptizandus, ut ostendatur quod alius est qui baptizatur, & alius qui baptizat.

CAPUT IV.

Can. Debitum.
De Baptif-
110.

CAPUT IV.

De Ministro Baptismi.

Quaest. I. **Q**UISNAM est Minister Baptismi?

Resp. Minister legitimus Baptismi, est solus Sacerdos; ut enim ait sanctus Isidorus relatus in Canone: *Constat Baptisma solis sacerdotibus esse tractandum, ejusque mysterium nec ipsis Diaconis explere est licitum absque Episcopo vel Presbytero, nisi his procul absentibus ultima languoris necessitas cogat; quod & Laicis fidelibus plerumque permittitur, ne quispiam sine remedio salutari de saeculo evocetur.*

Can. Constat.
De Consect.
dist. 4^a

Et Glossa in Canone Diaconos. dist. 93. verbo, *necessitas. Vbi necessitas exigit, & Presbyter est absens, potest Diaconus jure suo baptizare.*

Non debet, inquit Divus Thomas, mulier baptizare, si adsit copia viri, sicut nec Laicus presente Clerico; nec Clericus presente Sacerdote; qui tamen potest baptizare presente Episcopo; eo quod hoc pertinet ad officium Sacerdotis.

D. Th. 3. p.
q. 67. art. 4.
in corp.

Quaest. 2. Peccat-ne Laicus sine necessitate baptizans?

Resp. Si extra necessitatis articulum, inquit Divus Thomas, Laicus baptizet, peccat quidem, tamen Sacramentum Baptismi confert.

D. Th. 3. p.
q. 67. art. 3.
ad 1.

Ideoque sanctus Carolus ait, Et quoniam si à muliere, vel à Laico secus fit (id est sine necessitate) Grave peccatum admittitur, id etiam monebit Parochus.

S. Carol. Act.
P. 4. De Mi-
nistro Bap-
tismi

Tornis III.

D

Quaest. 3. Parentes possunt-ne liberos suos baptizare ?

Resp. Non debent eos omnino baptizare nisi in necessitatis articulo. *Parentes autem*, inquit *Divus Carolus*, omninò caveant ne liberos suos baptizent absque manifesta necessitate: cum scilicet alii quoquo modo apti non adsunt, & periculi urget necessitas. Quod ipse etiam monebit, prout usu aliquando venit.

s Carol. ibidem,

Quaest. 4. Pater qui baptizavit Filium in casu necessitatis, potest-ne petere ab uxore debitum matrimonii ?

Resp. Potest, ut ait *Joannes VIII.* relatus in Canone. *Dicimus*, inquit Pontifex scribens Episcopo Lemovicensi qui eum hac de re consuluerat, *omittendum esse*, & *inculpabile judicandum quod necessitas intulit*. Nam hoc baptizandi opus Laicis fidelibus juxta *Canonicam auctoritatem* si necesse fuerit facere, liberè conceditur. Unde si supradictus genitor filium suum corpore morientem aspiciens, ne animam perpetua morte pereuntem dimitteret, sacri unda *Baptismatis* lavit, ut eum de potestate auctoris mortis & tenebrarum eriperet, & in regnum *Christi* jam regnaturum sine dubitatione transmitteret, bene fecisse laudatur; idcirco sua uxori sibi jam legitime sociata impunè, quandiu vixerit, judicamus manere conjunctum.

Can. Ad limina. 30 q. 1.

Quaest. 5. Qui baptizatus non est, potest-ne alterum baptizare ?

Resp. Certum est, quod potest, ut declarat *Nicolaus Papa* consultis *Balgarorum* respondens: *A quodam*, inquit, *Judeo*, nescitis utrum *Christiano*, an *pagano*, multos in patria vestra baptizatos asseritis: & quid de iis sit agendum consulitis. Hi profecto, si in

Can. A quodam. De Contrafact. dist. 4.

De Sacram. Baptismi. Cap. IV. 75

nomine sanctæ Trinitatis baptizati sunt, constate eos non esse denuò baptizandos.

Rationem affert Divus Thomas: Sicut ex parte materia, inquit, quantum ad necessitatem Sacramenti, sufficit quacumque aqua; ita etiam sufficit ex parte Ministri quicumque homo. Et ideo etiam non baptizatus in articulo necessitatis baptizare potest, ut si duo non baptizati se invicem baptizent, dum prius unus baptizaret alium, & postea baptizaretur ab eodem: & consequeretur uterque non solum Sacramentum, sed etiam rem Sacramenti. Si verò extra articulum necessitatis hoc fieret, uterque graviter peccaret, scilicet baptizans & baptizatus: & per hoc impediretur Baptismi effectus, licet non tolleretur ipsum Sacramentum.

D. Th. 3. p.
q. 67. art. 5.
in corp.

Quæst. 6. Sacerdos qui solemniter baptizaret absque consensu proprii Parochi, peccaret-ne?

Resp. Peccaret; nam, ut ait Divus Thomas, Quando Baptismus solemniter & ordinatè celebratur, debet aliquis Sacramentum Baptismi suscipere à Presbytero curam animarum habente, vel ab aliquo vice eius.

D. Th. 3. p.
q. 67. art. 4.
ad 2.

Quæst. 7. Valeret ne Baptismus, si unus infunderet aquam super pueri caput, & alter proferret verba formæ?

Resp. Non foret validus talis Baptismus, quia, ut ait Divus Thomas; Integritas Baptismi consistit in forma verborum & in usu materia: & ideo neque ille qui tantum verba profert, baptizat; neque ille qui immergit. Et ideo si unus verba proferat, & alius immergat, nulla forma verborum poterit esse conveniens.

D. Th. 3. p.
q. 66. art. 6.
ad 3.

Quæst. 8. Licet-ne plures simul baptizare?

3. Th. 3. p.
q. 67. art. 6.
ad 2.

Resp. Ex Angelico Doctore, In casu necessitatis unus posset simul plures baptizare sub hac forma: Ego vos baptizo; puta si immineret ruina, aut gladius, aut aliquid huiusmodi, quod omnino moram non pateretur, ut sigillatim omnes baptizarentur. Sed extra casum necessitatis graviter peccaret, qui multos simul baptizaret.

Quaest. 9. Est-ne differendus Baptismus parvulorum & adultorum?

Idem habet
q. 66. art. 5.
ad 4.

D. Th. 3. p.
q. 68. art. 8.
in corp.

Resp. Si pueri sint baptizandi, inquit Divus Thomas, non est differendum Baptisma: Primò quidem, quia non expectatur in eis major instructio, aut etiam plenior conversio: Secundò propter periculum mortis, quia non potest ei alio remedio subveniri, nisi per Sacramentum Baptismi; adultis verò subveniri potest per solum Baptismi desiderium: Et ideo adultis non statim cum convertuntur, est Sacramentum Baptismi conferendum; sed oportet differre usque ad aliquod certum tempus: Primò propter cautelam Ecclesiae ne decipiatur, Sacramentum fidei accedentibus conferens, secundum illud Joann. 4. NOLITE OMNI SPIRITUI CREDERE, SED PROBATE SPIRITUS SI EX DEO SINT: Qua quidem probatio sumitur de accedentibus ad Baptismum, quando per aliquod spatium eorum fides & mores examinantur; secundò hoc est necessarium ad utilitatem eorum qui baptizantur, quia aliquo temporis spatio indigent ad hoc quòd plene instruantur de fide & exercitentur in his quae pertinent ad vitam Christianam.

Sed quia saepe aliquando accidit, quod parentes non adhibent omnem diligentiam ut filii eorum baptizentur, sed differunt eorum Baptisma expectando paternos vel maternas,

De Sacram. Baptismi. Cap. IV. 77
plura Concilia huic malo remedium adhibere
conati sunt, illud expressè prohibendo.

Concilium Lingonense: *Sacerdotes*, inquit, Concil. Lin-
curati saepe moneant suos Parochianos, & gonense an.
maximè quando scient aliquas pragnantes esse 1404.
proximas partui, quod infantes suos noviter
natos faciant, quam citò potuerint baptizari:
ne differant eorum Baptisma pro expectando
patrinos vel matrinas, vel alià causà; quia
periculum est in mora & si infantes interim
sine Baptismo morerentur, eorum damnatio
imputaretur illis, qui Baptismum distule-
runt.

Concilium Biruricense an. 1582. *Quia Bap-*
tismus, inquit, est ingressus in Ecclesiam
Christi, & id sine quo nemini in regnum
calorum patet aditus; idcirco precipimus, ut
quàm citissimè fieri poterit, parentes liberos
suos baptizandos curent, neque diu expectent
susceptores & patrinos, ne dum in vana ad
Baptismum pompa apparanda tempus teritur,
animas Christi sanguine redemptas maximo
gravissimoque periculo, è quo emergere nun-
quam possint, exponant.

Communitè prohibetur in Diœcesibus Gal-
liæ differre Baptismum ultra tres dies, & sic
statutum fuit in Synodo Diœcesis Vasionensis
an. 1676.

CAPUT V.

De his qui possunt baptizari, & de dispositionibus ad Baptismum requisitis.

Quest. 1. **Q**UIBUSNAM conferri potest Sacramentum Baptismi?

Resp. Certum est, quemlibet hominem dum vivit esse subjectum capace Sacramenti Baptismi, juxta illud Domini, qui dixit Apostolis suis, *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, &c.*

Matth. 28.

Cap. Majores. *De Baptismo.* Hoc autem probat Innocentius III. relatus in Canone, exemplo circumcisionis: *Cum circumcisio, inquit, tam adultis quam parvulis ex precepto Domini conferretur; ne Baptismus qui successit loco ipsius, & generalior tamen existit, cum tam viri quam femina baptizentur, minoris videatur effectus, tam adultis quam parvulis est conferendus; sicut enim sine distinctione qualibet Mosaica lex clamabat: Anima cujus præputii caro circumcisa non fuerit, peribit de populo suo; Ita nunc indistincte vox intonat Evangelica: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non intrabit in regnum Dei.*

Quest. 2. Debent-ne Adulti furiosi aut amentes baptizari?

D. Th. 3. p. q. 68. art. 12. in corp.

Resp. Dicendum, inquit Divus Thomas, quòd circa amentes & furiosos est distinguendum. Quidam enim sunt à nativitate tales, nulla habentes dilucida intervalta, in quibus etiam nullus usus rationis apparet; & de talibus, quantum ad Baptismi susceptionem videtur esse idem judicium ac de pueris qui

De Sacram. Baptismi. Cap. V. 79

baptizantur in fide Ecclesie, ut supradictum est. Alii verò sunt amentes, qui ex sana mente quam habuerunt prius, in amentiam inciderunt; & tales sunt iudicandi secundum voluntatem quam habuerunt, dum sana mentis existerent: & ideo si tunc apparuit in eis voluntas suscipiendi Baptismum, debet eis exhiberi in furia & in amentia constitutis, etiamsi tunc actu contradicant. Alioquin si nulla voluntas suscipiendi Baptismum in eis apparuit dum sana mentis essent, non sunt baptizandi. Quidam verò sunt, qui etsi à natiuitate fuerint furiosi, vel amentes, habent tamen aliqua lucida intervalla, in quibus recta ratione uti possunt; unde si tunc baptizari voluerint, baptizari possunt etiam in amentia constituti, & debet eis tunc Sacramentum conferri, si periculum timeatur; alioquin melius est ut tempus expectetur, in quo sint sana mentis, ad hoc quod deuotius suscipiant Sacramentum. Si autem tempore lucidi intervalli non appareat in eis voluntas suscipiendi Baptismum, baptizari non debent in amentia constituti. Quidam verò sunt qui etsi non omninò sana mentis existant, in tantum tamen ratione utuntur, quod possunt de sua salute cogitare & intelligere Sacramenti virtutem: & de talibus idem est iudicium, sicut de his qui sana mentis existunt, qui baptizantur volentes, non autem inuiti.

Quaest. 3. Quid agendum est in Baptismo monstrorum?

Resp. Magna prorsus adhibenda est cautio: Si quando praeterea, inquit sanctus Carolus, monstrum humanum Baptismo offertur, videndum est ante quam baptizetur, an una persona sit, an vero dua: tum masculusne sit, an foemina. Sique re perspecta, dubium est

D. Carol. Act. p. 4. Que Patrochus in Baptismi ministracione animaduertat.

an sint duo, utpotè quia duo capita non habet, nec pectora bene distincta; unus intentione certa neque vaga simpliciter baptizetur; alter verò seu alii sub conditione: Si non es baptizatus &c. Si verò quia duo capita, pectora duo aut corpora etiam distincta in monstro apparent, homines duos esse perspicuum est, singuli simpliciter baptizentur. Quod si mortis periculum in mora erit, numero plurali baptizentur: Ego vos baptizo in nomine Patris &c. Sin autem utpote unum tantum caput habens, tanquam unus baptizetur, etiamsi alia membra plura geminatave habeat; at vero monstrum quod hominis speciem non pra se fert, non baptizetur, nisi primùm Archiepiscopus consulatur: de cuius etiam consilio agetur, quod supra de monstro humano dictum est, si tempus dabitur.

Quaest. 4. Quænam requirantur dispositiones ad Baptismum validè suscipiendum?

Resp. Constat in primis, quod à pueris nondum habentibus usum rationis Ecclesia nullam exigit dispositionem: ut enim ait Divus Augustinus relatus in Canone, *Mater Ecclesiae os maternum parvulis præstat, ut sacris mysteriis imbuantur; quia nondum possunt corde proprio credere ad justitiam, nec ore proprio confiteri ad salutem. Nec ideo tamen eos quisquam fidelium fideles appellare cunctatur, quod à credendo utique nomen est; quamvis hoc non ipsi, sed alii pro iis inter Sacramenta responderint. Si autem propterea rectè fideles vocantur, quoniam fidem per verba gestantium quodammodo profitentur; cur etiam non prius pœnitentes habeantur, cum per eorundem verba gestantium, diabolo & huic saeculo renuntiare monstrantur.*

Sola autem in adultis dispositio ad validè

Can. Mater.
De Consecr.
dist. 4.

De Sacram. Baptismi. Cap. V. 81
suscipiendum Baptismum, est eorum consen-
sus, ut dicit Innocentius III. in cap. *Majores.*
De Baptismo. Is qui terroribus atque suppli-
ciis, inquit summus Pontifex, violenter at-
trahitur, & ne detrimentum incurrat, Bap-
tismi suscipit Sacramentum; talis caracte-
rem suscipit Christianitatis impressum, & ipse
tanquam conditionaliter volens, licet abso-
lute non velit, cogendus est ad observantiam
fidei Christiana, in quo casu debet intelligi
Decretum Concilii Toletani. Ille vero qui
nunquam consentit, sed penitus contradicit,
nec rem nec characterem suscipit Sacramentis
quia plus est expresse contradicere, quam
minime consentire; sic nec ille notam alicujus
reatus incurrit, qui contradicens penitus &
reclamans, thurificare idolis cogitur vio-
lenter.

Quest. 5. Fides suscipientium, aut parentum
pueri baptizandi, est ne necessaria ad validi-
tatem Sacramenti Baptismi?

Resp. Non est necessaria, quia, ut ait Di-
vus Augustinus relatus in Canone, Offeruntur
qui ppe parvuli ad percipiendam spiritualem
gratiam, non tam ab eis, quorum gestantur
manibus (quamvis & ab ipsis, si & ipsi boni
fideles sunt) quam ab universa societate sanc-
torum atque Fidelium; ab omnibus namque of-
ferri recte intelliguntur, quibus placet quod
offeruntur, & quorum sancta atque individua
charitate ad communicationem sancti Spiritus
adjuvantur.

Quest. 6. Quanam requiruntur dispositio-
nes in adultis ad legitime suscipiendum Bap-
tismum, nempe gratiam cum caractere?

Resp. Tres requiruntur. Prima est consen-
sus de quo modo locuti sumus, qui non de-
bet esse necessario actualis & expressus, sed

Can. *Queri.*
De Consecr.
dist. 4.

q. 8. dt. 4.
8. me. 23. p.
1902. m.

sufficit virtualis, aut interpretativus; scilicet quod qui vult baptizari habuerit voluntatem actualem suscipiendi Baptismum, eamque non revocaverit: nam ut dicitur in cap. *Majores. De Baptismo: Dormientes autem & amentes, si priusquam amentiam incurrerent, aut dormirent, in contradictione persisterent: quia in eis intelligitur contradictionis propositum perdurare, & si fuerint sic immergi, characterem non suscipiunt Sacramenti. Secus autem si prius cathecumeni extitissent, & habuissent propositum baptizandi: unde tales in necessitatis articulo consuevit Ecclesia baptizare. Tunc ergo characterem Sacramentalis imprimi operatio, cum obicem voluntatis contraria non invenit obstantem.*

Can. Ecclesia.
De Consecr.
dist. 4^a

D. Th. 3. p.
q. 68. art. 8.
in corp.

Secunda dispositio necessaria est fides, & noticia principalium mysteriorum Christianæ Religionis, juxta id quod dicitur Marci ultimo: *Qui crediderit & baptizatus fuerit salvus erit: Nam ut docet Divus Augustinus relatus in Canone, Possunt quidem homines Baptismum etiam foris Ecclesiam accipere, sed salutem beatitudinis extra eam nemo potest percipere, vel tenere. Et ut ait Divus Thomas: Dupliciter aliquid ex necessitate requiritur ad Baptismum: uno modo sine quo gratia haberi non potest, qua est ultimus effectus Sacramenti: & hoc modo recta fides requiritur ad Baptismum, quia sicut dicitur, Rom. 3. JUSTITIA DEI EST PER FIDEM JESU CHRISTI.*

Tertia dispositio in adultis ad recipiendam gratiam Baptismi, est dolor peccatorum & propositum observandi legem Dei: ut constat ex verbis Divi Petri Actor. cap. 2. *Pœnitentiam agite & baptizetur unusquisque vestrum in nomine Jesu-Christi in remissionem pecca-*

De Sacram. Baptismi. Cap. V. 83

rum vestrorum. Et ex Divo Augustino relato in Canone: *Omnis enim, inquit, qui jam arbiter voluntatis sua constitutus est, cum accedit ad Sacramenta fidelium, nisi eum pœniteat vita veteris, novam non potest inchoare: ab hac pœnitentiâ cum baptizantur, soli parvuli sunt immunes, nondum enim uti possunt libero arbitrio.*

Can. Tres sent.
De Pœnit.
dist. 1.

Quæst. 7. Qualis necessariò debet esse dolor ad recipiendam gratiam Baptismi, & ex quo motivo produci debet?

Resp. Viderur, quod juxta Concilium Tridentinum iste dolor produci debeat ex motivo amoris Dei, & quod solum motivum timoris pœnarum gehennæ minimè sufficiat. A Deo, inquit, justificari impium per gratiam ejus, per redemptionem qua est in Christo, Jesu; & dum peccatores esse se intelligentes, à divina justitia timore quo utiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se convertendo in spem eriguntur, fidentes Deum sibi propter Christum propitium fore, illumque tanquam omnis justitiæ fontem diligere incipiunt, ac propterea moventur adversus peccata per odium aliquod & detestationem, hoc est, per eam pœnitentiâ, quam antè Baptismum agi oportet. Proindeque, juxta Concilium, oportet ut detestatio peccatorum requisita ante Baptismum, procedat ex amore Dei tanquam omnis justitiæ auctoris; atqui amor, quo amatur Deus, ut auctòr omnis justitiæ, est propriè amor charitatis; ergo Concilium voluit pro adultis ad dispositionem in Baptismo actum amoris charitatis.

Conc. Trid.
sess. 6. De
Justifi. c. 6.

Hoc autem clariùs apparet ex Actis ejusdem Concilii relatis à Cardinali Palavicino in ejus historia. In actis legitimis servatis in Ælia arce sancti Angeli, his verbis, additur eo-

Palavic. li. 3.
histor. c. 23.
q. 12.

dem capite, Deum tanquam omnis justitiæ fontem diligere incipere, ac propterea moveri adversus peccata per odium aliquod ac detestationem, hoc est, per eam poenitentiam quam ante Baptismum agi oportet, &c. Quod attinet ad id quod dicitur de dilectione, Advertendum est per tenorem Decreti prius delineati nullam fieri dilectionis mentionem; sed Salvatorem Alepium Archiepiscopum Turritanum, Claudium fæium Societatis Jesu, Lypomannum Veronensis adjutorem & Pium Franciscanorum Præsidentem admonuisse, ut aliquis charitatis actus insereretur. Cùmque id ad omnium Patrum judicium relatum fuerat, cum aliis præcipuis notis, ut indicavimus: viginti tres ex ipsis disertè istud comprobasse, adeoque insertum Decreto.

Quibusdam pariter animadvertentibus charitatem superiori capite memoratam recenseri sub illius initium decreti inter ea quæ præparant animam ad justitiam suscipiendam: postea verò tanquam ipsius justitiæ formam poni. Responderunt Decreti formatores, in primò loco sermonem esse de quodam actu charitatis, cùm insit aliqua dilectio in homine non quidem obtinente, sed exoptante justitiam, at in secundò significari habitum charitatis.

Denique idem dolor eademque attritio, quæ in Sacramento Poenitiæ requiritur, ad Baptismi quoque Sacramentum desideratur; de quo pleniùs in Tractatu de Poenitentia. Tom. 4.

Quæst. 8. Est-ne baptizando imponenda aliqua Poenitentia in satisfactionem suorum peccatorum?

D. Th. 3. p. Resp. Dicendum, ait Divus Thomas, quòd q. 68. art. 5. restituere malè ablata proximo, & satisfacere eis de injuriis illatis, est cessare à pec-

D. Th. 3. p.
q. 68. art. 5.
ad 3.

De Sacram. Baptismi. Cap. VI. 85
cando; quia hoc ipsum quod est detinere aliena, & proximum laesum non placare, est peccatum. Et ideo peccatoribus baptizatis injungendum est, quod satisfaciant proximis & quod desistant à peccato, non est autem injungendum quòd pro peccatis prateritis aliquam poenam patiantur.

C A P U T VI.

De effectibus Baptismi.

Quaest. I. **Q**UINAM sunt effectus Baptismi?

Resp. Ex Divo Bonaventura, Triplex est effectus Baptismi. Primus characteris impressio: Secundus gratia infusio. Tertius Innocentio restitutio. *S. Bon. in 4to dist. 4. art. 1. q. 3. 1. p.*

Quaest. 2. Quosnam spirituales fructus nobis affert character?

Resp. In Sacramento Baptismi, ait Divus Thomas, imprimitur character, quia per ipsum homo accipit potestatem recipiendi alia Ecclesiae sacramenta; unde Baptismus dicitur esse janua omnium sacramentorum: Deinde distinguit fideles ab infidelibus, ut ait Divus Bonaventura; tum divinae nos participes efficit naturae. Divina Beatitudo, inquit Divus Dionysius, accedentem ad Baptismum in sui participationem recipit, & proprio lumine quasi quodam signo ipsi tradit suam participationem. *D. Th. 3. p. q. 63. art. 6. in corp. S. Dionys. de Eccles. Hierar. ch. cap. 2.*

Sanctus autem Ambrosius ait: Spiritu signamur, ut imaginem ejus & gratiam tenere possimus. Quod tamen intelligi debet de iis qui nullum obicem ponunt gratiae, characterem Baptismi recipiendo in statu peccati. *D. Ambros. lib. 1. De Spiritu sancto, cap. 69.*

D. Th. 3. p.
q. 63. art. 4.
ad 1.

Character, ait Divus Thomas, *directè quidem & propinquè disponit animam ad ea quæ sunt divini cultus exequenda. Et quia hæc idonea non fiunt sine auxilio gratiæ; ex consequenti divini largitas recipientibus characterem, largitur gratiam, per quam dignè impleant ea ad quæ deputantur.*

Quæst. 3. Quosnam fructus affert gratia Baptismalis?

Resp. Plures: Primus est delere omnia peccata tam originalia quàm actualia, ut prædixerat Ezechiel, cap. 16. Effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris. Idem asserit Eugenius IV. in Concil. Florentino: Sacramenti Baptismi effectus est remissio omnis culpæ originalis & actualis. Et, ut ait Divus Augustinus, Generante carne tantummodò trahitur peccatum originale: regenerante autem Spiritu, non solum originalium, sed etiam voluntariorum fit remissio peccatorum.

Secundus effectus gratiæ Baptismalis, est quod nos hæredes efficiat æternæ salutis. Martini 16. Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit.

Tertius effectus est incorporatio Christo: Per Baptismum, ait Divus Thomas, aliquis incorporatur Christo quasi membrum ipsius: sicut autem à capite naturali derivamur ad membra sensus & motus, ita à capite spirituali, quod est Christus, derivatur ad membra ejus sensus spiritualis qui consistit in cognitione veritatis, & motus spiritualis, qui est per gratiæ influxum: & ideo consequens est, quod baptizati illuminentur à Christo circa cognitionem veritatis, & fecundentur ab eo fecunditate bonorum operum per gratiæ infusionem.

D. Aug. lib.
1. De Peccatis
meritis & remissione, c. 15.

S. Tho. 3. p.
q. 69. art. 5.
in corp.

De Sacram. Baptismi. Cap. VI. 87

Quartus effectus est consecutio, seu infusio omnium virtutum & donorum. *Manifestum est, inquit Divus Thomas, quod per Baptismum aliquis consequitur gratiam & virtutes.*

D. Tho. 3. p. q. 69. art. 4. in corp.

Ultimus effectus Baptismi, est apertio janua Regni caelestis. *Dicendum, inquit Divus Thomas, quod aperire januam Regni Caelestis, est removere impedimentum, quo quis impeditur Regnum caeleste introire; hoc autem impedimentum est culpa reatus poena; ostensum est autem supra, quod per Baptismum omnis culpa & omnis reatus poena tollitur. Unde consequens est, quod effectus Baptismi sit apertio janua Regni caelestis.*

D. Tho. 3. p. q. 69. art. 7. in corp.

Quest. 4. Baptismus producit-ne eundem effectum in omnibus adultis illud suscipientibus?

Resp. Certum est, Baptismum non producere aequalem effectum in omnibus adultis, quia eum non recipiunt cum aequali dispositione. Adulti vero, inquit Divus Thomas, quia per propriam fidem ad Baptismum accedunt, non aequaliter se habent ad Baptismum. Quidam enim cum majori, quidam cum minori devotione ad Baptismum accedunt; & ideo quidam plus, quidam minus, de gratia novitatis accipiunt: sicut etiam ab eodem igne accipit plus calor qui plus ei appropinquat, licet ignis quantum est de se, aequaliter ad omnes suum calorem effundat.

D. Tho. 3. p. q. 69. art. 8. in corp.

Quest. 5. Quenam sunt bona, quae nobis affert tertius Baptismi effectus, qui est restitutio innocentiae?

Resp. Praecipua sunt duo. Primum est remissio totius poenae debitae peccatis, unde ait Eugenius in Concilio Florentino: Effectus Baptismi est remissio omnis poenae qua pro culpa

debetur. Propterea baptizatis nulla pro peccatis prateritis injungenda est satisfactio, sed morientes antequam culpam aliquam committant, statim ad regnum Cælorum & Dei visionem perveniunt. Et rationem affert Di-

D. Tho. 3. p. q. 69. art. 2. in corp. *vus Thomas. Per Baptismum, inquit, aliquis incorporatur Passioni & morti Christi, secundum illud Rom. 6. Si mortui sumus cum Christo, credimus quia simul etiam vivemus cum eo. Ex quo patet, quod omni baptizato communicatur Passio Christi ad remedium, ac si ipse passus & mortuus esset. Passio autem Christi est sufficiens satisfactio pro omnibus peccatis omnium hominum; & ideo ille qui baptizatur, liberatur à reatu totius pœnae sibi debita pro peccatis, ac si ipse sufficienter satisfecisset pro omnibus peccatis suis.*

Alterum est, quod nobis præbet vires contra concupiscentiam, ut ait Glossa. *Per Baptismum, inquit, id agitur, ut vetus homo crucifigatur, & corpus peccati destruat; non ita ut in ipso vivente carnis concupiscentia conspersa & innata repente absumatur, & non sit, sed non obsit mortuo, quæ inerat nato.*

Quest. 6. Baptismus in voto, quem Theologi vocant Baptismum flaminis, producit eundem effectum, ac Baptismus fluminis seu aquæ?

Resp. Minimè, ut enim ait Divus Thomas: D. Th. q. 68. art. 2. ad 2. Universalis ablutio fit in perceptione Baptismi & in martyrio, propter quod dicitur, quod in martyrio omnia Sacramenta Baptismi complentur; scilicet quantum ad plenam liberationem à culpa & à pœna. Si quis ergo Catechumenus fit habens desiderium Baptismi (quia aliter in bonis operibus non moveretur, quæ non possunt esse sine fide per dilectionem

De Sacram. Baptismi. Cap. VI. 89

operante) talis decedens, non statim pervenit ad vitam aeternam, sed patietur poenam pro peccatis prateritis; ipse tamen salvus erit quasi per ignem, ut dicitur 1. ad Cor. 3.

Et Divus Bonaventura ait: In Baptismo fluminis, qui est per poenitentiam & Spiritus sancti gratiam, purificamur à culpa. In Baptismo fluminis purificamur à culpa, & à satisfactoria poena. In Baptismo sanguinis purificamur ab omni miseria.

Quest. 7. Quinam sunt caeteri Baptismi effectus?

Resp. Baptismus nos efficit idoneos ad alia Sacramenta suscipienda: Unde Si quis Presbyter, ut dicitur in Canone, Ordinatus deprehenderit se non esse baptizatum, baptizetur, & iterum ordinetur.

Quest. 8. Baptismus cum fictione susceptus, producit-ne gratiam, recedente fictione per veram poenitentiam?

Resp. Per Baptismum fictè susceptum non intelligimus Baptismum simulata & ludicra irrisione collatum, vel receptum, non habentibus ministro & suscipiente intentionem faciendi quod facit Ecclesia; tunc enim evidens est, non solum Baptismum nullum sortiri effectum, sed nec Baptismi essentiam continere, ad cujus perfectionem intentio faciendi quod facit Ecclesia, cum in ministrante, tum in baptizato omninò desideratur.

Per Baptisma ergo fictè susceptum, illud intelligitur in quo quidem omnia ad Sacramenti essentiam pertinentia reperiuntur, & materia debita, & forma solita, & intentio faciendi quod facit Ecclesia: sed tamen per sacrilegam suscipientis, peccati mortalis conficii, nec verà contritione poenitentis, voluntatem, non sortitur effectum. His praesuppo-

S. Bonav. 30
p. Centilo-
quii, sect. 48.
De Baptismo,

Can. Si quis.
De Presbytero
non baptizato,

Can. *Tunc va-*
lere. De Conf.
dist. 4.

fuis respondeo, recedente fictione, à Baptismo produci gratiam, ut ait Divus Augustinus relatus in Canone. *Tunc valere incipit ad salutem Baptismus, cum illa fictio veraci confessione recesserit, quæ corde in malitia vel sacrilegio perseverante, peccatorum abolitionem non sinebat fieri.*

D. Tho. 3. p.
q. 69. art. 10.
In corp.

Ratio est, quia licet ficta Sacramentorum susceptio mala sit, ipsa tamen Sacramenta sancta sunt, utpote merita Christi virtualiter continentia; manentque in acceptatione divina, cujus proinde voluntatem movent ad eorum effectum ex merito Redemptoris, sublato obice, conferendum: quamvis enim opus mortuum reviviscere non possit, quod nunquam vixit, ac proinde sacrilega Baptismi susceptio vivificari nunquam possit; merita tamen Salvatoris, à quibus totam accipiunt Sacramenta virtutem, semper vivunt, & vitam in Sacramento homini tribuunt per pœnitentiam resurgenti: quod egregio exemplo illustrat Divus Thomas. *Dicendum, inquit, quod Baptismus est quadam spiritualis regeneratio. Cum autem aliquid generatur, simul eum forma recipit effectum forme, nisi sit aliquid impediens, quo remoto forma rei generata perficit suum effectum; sicut simul cum corpus grave generatur, movetur deorsum, nisi sit aliquid prohibens, quo remoto statim incipit moveri deorsum. Et similiter quando aliquis baptizatur, accipit characterem quasi formam, & consequitur proprium effectum, qui est gratia remittens omnia peccata. Impeditur autem quandoque per fictionem: unde oportet quod remotâ ea per pœnitentiam, Baptismus statim consequatur suum effectum.*

Confirmatur ex illo Joannis tertio: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto*

De Sacram. Baptismi. Cap. VII. 91
non intrabit in regnum Cælorum: Unde sic
arguo, nemo potest introire in regnum Cælo-
rum, nisi gratiâ regenerativâ, & peccati ori-
ginalis remissivâ perfundatur: sed gratia rege-
nerativa, & peccati originalis remissiva est
proprius Baptismi effectus: ergo gratia rege-
nerativa & peccati originalis remissiva, quæ
ficto converso in justificatione tribuitur, vir-
tute Baptismi reviviscentis confertur, cum
hujusmodi supernaturalis nativitatis effectus,
nunquam ab Ecclesia, nunquam à Patribus
aliis Sacramentis assertus inveniatur.

C A P U T VII.

De Ceremoniis Baptismi.

*Quest. I. Q*UARE ceremoniæ Baptismi
fieri incipiuntur extra fores
Ecclesiæ?

Resp. Ut ait sanctus Carolus. Ante fores Ec-
clesiæ qui Baptismo initiandi sunt, offerun-
tur, propterea quòd indigni sunt qui more
Fidelium, domum Dei, antequam Christo
Domino se addixerint, ingrediantur.

S. Carolus
Act. p. 4.
De Cerem. quæ
priusquã Bap-
ti. ministrantur, ad-
hibentur.

Quare opus est ut baptizandus aut per seip-
sum, aut per suscipientem, si careat usu ra-
tionis, promittat se velle vivere in fide Ca-
tholicæ Ecclesiæ opitulante gratia Dei.

Quest. 2. Unde impositio nominis, quæ fit
baptizato?

Resp. Nomine denique, inquit sanctus Ca-
rolus, quod parentes imponi volunt, appella-
tur, quod ostendit eum qui Baptismo initia-
tur Christi Domini servituti addici: cum no-
minis impositio signum sit dominii; quam ob
causam cum vellet Deus docere Adam, extra

D. Carolus,
Act. part. 4.
ibid,

principem & dominum esse omnium animantium, ad eum illa adduxit, quibus nomina imponeret.

Cath. Conc. Nomen baptizato imponitur, inquit Catho-
Trid. De Bap- chismus Conc. Trid. quod quidem ab aliquo
tis. precibus & sumendum est, qui propter excellentem animi
ritibus, ritibus, pietatem & Religionem in sanctorum nume-
rum relatus est: ita enim facile fiet, ut qui-
vis nominis similitudine ad virtutis & sancti-
tatis imitationem excitetur: ac praterea
quem imitari studeat, eum quoque precetur,
& speret sibi advocatum ad salutem tum ani-
mi, tum corporis defendendam venturum
esse.

Quaest. 3. Quid significat exsufflatio Sa-
cerdotis super puerum?

Can. Sicut nos- ait: Sicut nostis, fratres charissimi, & par-
tis. De Con- vuli exsufflantur & exorcizantur, ut pella-
secr. dist. 4. tur ab eis diaboli potestas inimica, qua dece-
pit hominem ut possideret homines. Non ergo
creatura Dei in infantibus exorcizatur, aut
exsufflatur, sed ille sub quo sunt omnes qui
sub peccato nascuntur.

Quaest. 4. Quare baptizandus signatur cru-
cis signo in fronte, & in corde?

Can. Postea. Resp. Postea signatur, ut dicitur in Cano-
De Consecr. ne, baptizandus signaculo sanctae Crucis tam
dist. 4. in fronte quam in corde, ut ab eo tempore
ipse apostata diabolus, in vase suo pristino,
suae interemptionis cognoscens signaculum,
jam sibi deinceps illud sciat alienum.

Quaest. 5. Quid significat sal quod imponi-
tur ori baptizandi?

Can. Ex hinc. Resp. Tunc datur baptizando, ait Canon,
De Consecr. sal benedictum in os, ut per sal typicum, sa-
dist. 4. pientiae sale conditus, foetore careat iniquita-
tis, & nec à vermibus peccatorum ultra pu-

crefiat; sed magis illasus servetur ad majorem gratiam percipiendam.

Quaest. 6. Quare adhibentur exorcismi super baptizandum?

Resp. Dehinc iterum, ut ait Divus Gregorius relatus in Canone, exorcizatur diabolus, ut suam nequitiam agnoscens, & justum super se judicium Dei timens, recedat ab homine; nec tam contendat eum arte sua subvertere, ne Baptismum consequatur; sed magis honorem Deo Creatori suo exhibens, reddat opus factori suo.

Can. Dehinc. De Consecr. dist. 4.

Quaest. 7. Quare imponitur saliva auribus, & naribus baptizandi?

Resp. Postea salivâ oris sui, inquit sanctus Carolus, Parochus tangit infantis aures & nares, ut aperiantur nares ad accipiendum odorem notitia Dei & pietatis aeterna, & ad discernendum bonum odorem à malo, sanam doctrinam à corrupta: aures autem ad audiendum mandata Dei, ut doctrina qua de ore Altissimi fluxit, per ejus aures intret & ea suaviter oleat.

S. Carol. Act. p. 4. De Cere- moniis, quae priusquam Exp- ris. ministrentur adhibentur.

Quaest. 8. Quare baptizandus cogitur ante Baptismum satanae renunciare?

Resp. Ad obediendum dicto Christi qui dixit in Evangelio: Nemo potest duobus dominis ser- vire; aut enim unum odio habebit, & alte- rum diliget, aut unum sustinebit, & alterum contemnet. Non potestis Deo servire & mam- mona: qui est Deus opum. Addi potest quod ait Apostolus: Qua enim participatio justitia cum iniquitate? aut qua societas lucis ad tenebras? Qua autem conventio Christi ad Belial?

Matth. 6. v. 24.

2. Ad Corinth. cap. 6. v. 15.

Quaest. 9. Quare obligatur baptizandus ad renunciandum operibus satanae?

Resp. Primum interrogatur Paganus, ut

Can. Primum.
De Consecr.
dist. 4.

dicitur in Canone, si abrenuntiat diabolo & omnibus damnosis operibus ejus; atque fallacibus pompis: ut primum respuat errorem, & sic appropinquet ad veritatem, possitque, juxta Apostolum, deponere veterem hominem secundum pristinam conversationem, qui corrumpitur secundum desideria erroris, abnegans impietatem & secularia desideria. Nam ut ait Divus Augustinus relatus in Canone.

Can. Tres sunt
De Pœnit.
dist. 1.

Omnis qui jam arbiter voluntatis sue constitutus est, cum accedit ad Sacramenta fidelium, nisi eum pœniteat vita veteris, novam non potest inchoare.

Quæst. 10. Quid significant pompæ diaboli, quibus renuntiare tenetur baptizandus?

Concil. Parisi.
6. lib. 1. cap.
10.

Resp. Pompa diaboli, ut ait Concilium Parisiense, hæc est, qua pompa mundi, id est, ambitio, arrogantia, vana gloria, omnisque cujuslibet rei superfluitas in humanis usibus: unde plerumque crescit elatio, qua multoties honestati solet adscribi. Ita ut omnes Christiani virtute promissi in Baptismo facti teneantur tantum necessaria sumere, in usu rerum creaturarum, superflua quæque respuendo, quæ avaritia, superbia & sensualitas introduxerunt, ut facile dignosci potest in hominibus mundanis in illorum vestitu, in mensarum, & cubiculorum apparatu, reliquisque mundanorum hominum ludicris rebus ad voluptatem pertinentibus: in quibus, non sine dedecore nominis Christiani, naturæ corruptæ ostentatur concupiscentia, & hæc sunt pompæ satanæ quibus non minus quam ipsi satanæ in Baptismo renuntiavimus.

Quæst. 11. Tenemur-ne sub pœna peccati stare promissis factis in Baptismo?

Resp. Strictissimè tenemur, ut enim ait sanctus Ephrem Syrus Hædessæ Diaconus: Abre-

De Sacram. Baptismi. Cap. VII. 95

nuntiatio, quam in Baptismo fecimus, nominata quidem apparet parva; ceterum intellecta admodum magna: quam qui servare valuerit, beatissimus erit. Paucis namque verbis cuncta qua nominantur mala, quaeque odit Deus, valere jubemus & abrenuntiamus. Quibus omnibus & horum similibus abrenuntiat Christianus quicumque in abrenuntiatione sancti Baptismatis, qua cuncti novimus, opera atque doctrinas esse diabolorum. Atque haec cuncta dum in tenebris essemus, sub potestate diaboli, didicimus, priusquam lux affulgeret nobis, essemusque adhuc sub peccato venundati. Quando autem benignissimo misericordissimoque Domino placuit, nos ex hujuscemodi liberare errore, visitavit nos Oriens ex alto; apparuitque gratia Dei Salvatoris, & dedit semetipsum pro nobis commutationem, redemitque nos ab errore Idolorum proprio sanguine, & dignatus est regenerare nos per aquam & Spiritum: haec omnia abnegavimus, & veterem hominem una cum actionibus suis exuimus, novum vero Adam induimus. Praefata igitur haec opera mala, qui post gratiam in sacro Baptismate acceptant, fecerit, gratiam excidit, Christusque tali in peccatis permanenti nihil proderit. Auditis o Christi amatores, quanta malorum multitudini abrenuntiavimus paucis verbis: atqui haec ipsa abrenuntiatio, & pulchra confessio, exigetur a quocumque Christiano in illa die. Scriptum est enim: quoniam ex verbis tuis justificaberis, & ex verbis tuis condemnaberis. Iterumque Dominus ait: de ore tuo te judico, serve nequam. Perspicuum est igitur, Fratres, quia verba nostra vel iudicatura sint nos, vel justificatura in hora illa.

S. Ephrem,
qui floruit.
4. saeculo anno
360. in
tract de Abrenuntiatione,

s. Chrysoft.
Homil. 21. ad
populum An-
tiochenum.

Et ut eloquenter ait Divus Chrysoftomus, Sicut nos servos ementes, ipsos qui venduntur, prius interrogamus an nobis servire velint? ita facit & Christus, quando debet te in servitutem capere, prius interrogat an velis illum crudelem tyrannum dimittere, & immittem, & à te foedera suscipit: non enim coactum est ipsius imperium. Sed nisi gratiam habeas, & à ipso & spontè ejus velis dominatui adscribi, non cogo, inquit, neque compello, & nos quidem improbissimos servos non eligeremus emere. Quod si quando eligeremus, voluntate mala emeremus, & tale pretium erogaremus. Christus autem ingratos emens servos, & iniquos, optimi servi pretium erogavit: immo verò multò majus, ut neque ratio, neque mens ipsius magnitudinem capiat: non enim cælum & terram, & mare dans, sed omnibus his pretiosorem sanguinem suum effundens, ita nos redemit: & post hæc omnia non testes à nobis, non Chirographa exigit, sed sola contentus est voce: & si dicas ex corde abrenuntio tibi satana, & pompa tua, totum recepit. Hoc igitur dicamus, abrenuntio tibi satana: tanquam in illa die hujus vocis rationem reddituri, & ipsam custodiamus, ut salvum tunc reddamus depositum.

Et sicut sine calceamentis, vel vestimentis vestrum nemo in forum descendere eligeret; ita sine verbo hoc nunquam in forum prodeas, sed cum es janua vestibula transgressurus, hoc prius loquere verbum: Abrenuntio tibi satana, & conjungor tibi Christe. Nec unquam absque hac voce exeas: hæc erit tibi baculus, hæc armatura, hæc turris inexpugnabilis.

Quæst. 12. Quomodo instruendus est populus à Parocho circa promissiones in Baptismo factas. ?

Resp.

De Sacram. Baptismi. Cap. VII. 97

Resp. De Baptismo cum loquetur, ut ait S. Carol. Act. P. 4. Concio-
Divus Carolus, in eo versabitur, ut deprava- natoris officii
tum vite morem Fidelium exagitet, qui con- in instruendis
tra quam in Baptismo sponderint, vivunt, Fidelibus ad
& carni & mundo, pompisque ejus, satana sanctissimum
atque illius operibus: Deo autem mortui sunt, Sacramento-
& quam laboriosa putant qua Dei sunt, quam rum usum.

Secundò instruendi sunt fideles, ut frequen-
ter renoveant quod promiserunt in Baptisma-
te, sæpe repetentes hæc verba, quæ singulis
momentis repeti vellet sanctus Chrysostomus,
ut mox diximus. Abrenuntio tibi satana, &
adhæreo tibi Christe.

Et Concilium Parisiense 6. cap. 9. Omnibus Conc. Paris.
Fidelibus, inquit, studendum est, ut pactio- 6. lib. 1. c. 9.
nis & sponsionis quam cum Deo in Baptismate
fecerunt, semper memores existant, caveant-
que ne quibuslibet vitiorum sordibus se macu-
lantes, non solum eundem sibi reaccendant
ignem; verum etiam immundum Spiritum à
se tempore Baptismatis expulsam, cum septe-
nario demonum numero sibi addito, ad se
quoquo modo redire faciant; fiantque illis, ut
Dominus ait, novissima pejora prioribus, &
impleatur in eis quod beatus Petrus Apostolus
ait: Melius enim erat illis non cognoscere
viam justitiæ, quam post agnitionem retror-
sum converti ab eo, quod traditum est illis,
sancto mandato.

In Ecclesia Mediolanensi, ut refert sanctus
Carolus, Parochus post Abrenuntiationes sa- S. Carol. Act.
tanæ & pompis ejus, aiebat; Memor esto ser- P. 4. Ordo Bap-
monis tui, & nunquam tibi excidat tua series tis. parvulo-
cautionis: Patrinus respondet: Memor ero. rum.
Videri potest Tom. 5. Tract. 4. cap. 2.
qu. 6.

Quaest. 13. Promissa Baptismi sunt- ne vota?

Resp. Temerarium esset negare, quod promissa Baptismi rectè appellari possint vota, cum hoc nomine nuncupata fuerint à sanctis Patribus, à quibus normam loquendi desumit Ecclesia.

S. Aug. in E-
pist. 59. Ad
Paulinum.

Sanctus Augustinus hoc promissum vocat, *Nostrum votum maximum, quo nos vovimus in Christo esse mansuros.* Et exponens hæc verba Psalmi 75. *Vovete & reddite Domino,* dicit: Deo nostro omnes communiter quid debemus vovere? *Credere in illum, sperare ab illo vitam aeternam, benè vivere secundum communem modum.* Et in Psalmum 131. ait: *Quid ergo vovimus Deo, nisi ut simus templum Dei? nihil gratius ei possumus offerre, quàm ut dicamus ei, quod dicitur in Esaia: POSSIDENOS.*

Lib. 4. dist.
38.

Et ut ait Magister Sententiarum; *Votum aliud est commune, aliud singulare: commune est illud quod in Baptismo omnes faciunt, cum spondent renuntiare diabolo & pompis ejus.*

Catech. Con-
cil. p. 1. In
explic. 2. art.
Symboli Apost.
H. 18.

Catechismus Concilii Tridentini: *Parochus, ait, Fidelem populum ad eam rationem cohortabitur, ut sciat æquissimum esse præ cæteris hominibus, nos qui ab eo nomen invenimus, Christianique vocamur, & quanta ille in nos Beneficia contulerit, ignorare non possumus ob id maximè, quòd ejus munere hæc omnia fide intelligimus: æquum est, inquam, nos ipsos, non secus ac mancipia, Redemptori nostro & Domino in perpetuum addicere & consecrare. Et quidem cum Baptismo initiamur, ante Ecclesia fores id professi sumus: declaravimus enim nos satana & mundo renuntiare, & Jesu-Christo totos nos tradere. Quod si ut Christiana militia adscriberemur,*

De Sacram. Baptismi. Cap. VII. 99

tam sancta & solemni professione nos ipsos Domino nostro devovimus; quo supplicio digni erimus, si, postquam Ecclesiam ingressi sumus, Dei voluntatem & leges cognovimus, postquam Sacramentorum gratiam percepimus, ex mundi & diaboli praeceptis vixerimus, perinde ac si cum in Baptismo abluti sumus, mundo & diabolo, non Christo Domino ac Redemptori nostro nomen dedissemus?

Idem asserit Divus Thomas: *Necessitas*, D. Th. in 4.
inquit, *faciendi illa sine quibus non possumus* sent. dist. 38.
salutem consequi, non excludit omnino vo- art. 1. q. 19
tum; invenitur enim quandoque votum largè ad 2.
accipiendo esse de his, quae sunt sub tali ne-
cessitate. Sed excludit talis necessitas votum
proprie dictum; & ideo si votum accipiatur
secundum propriam sui rationem, est proprie
de bonis illis ad quae non omnes tenentur,
quae supererogationis sunt.

Idem docet Divus Bonaventura: *Ad illud* S. Bonav. lib.
quod queritur, utrum obligatio parvulorum 4. sent. dist.
quae fit in Baptismo, sit votum? dicendum 6, art. 3. q. 1.
quod proprie non, quia non est de eo quod su-
pererogationis est; tamen extenso nomine est
votum, quia est voluntaria obligatio. Non
autem facit duplex peccatum, quia non obli-
gatur magis quam prius de necessitate, sed de
bono & a quo.

Hae Divi Thomae Divique Bonaventurae dicta, satis clarè ostendunt, nulla vota nos magis obligare posse, quam ea, quae facimus in Baptismo, quoniam ab aliis votis non differunt, nisi quia vota strictius sumpta respiciunt tantum opera supererogationis, quae per se ad salutem non sunt necessaria: unde in quibusdam circumstantiis ab iis dispensari potest, quoniam majorem tantum hominis

100 TRACTATUS II.

Christiani perfectionem spectant, sine qua salvari quis potest. Vota verò in Baptismo facta de iis sunt, quæ ad salutem ita sunt necessaria, ut ab iis nemo dispensari possit; qui enim ea violat, non modo majori perfectioni hominis Christiani, sed ipsi planè Christianismo renuntiare dici potest.

Quæst. 14. Quare tot unctiones fiunt supra pectus & scapulas baptizandi?

D. Carol. Act.
P. 4. De Cere-
moniis que
priùsq̃uam Bap-
tismus minis-
tretur adhiben-
tur.

Resp. Obsignantur præterea, inquit sanctus Carolus, oleo sacro figurâ Crucis pectus & scapula, ut intelligamus eos qui Baptismo initiantur, quasi Christi Athletas, ait sanctus Ambrosius, lactamen hujus sæculi luctaturos: solent enim luctantes inungi. Deinde ut sciamus Baptismi gratiam non nostris meritis, sed Christi beneficio & gratuitâ misericordiâ donari, qua oleo significatur. Præterea quia oleum est medicamenti species quandoquidem Samaritanus infudit in vulnera oleum & vinum: ideo hac unctione demonstratur, intima anima nostra vulnera, & morbos hæc medicinâ curari: fomitemque ipsum, quamvis non omninò extinguatur, at certè debilitari: viresque & robur spirituale nobis addi, quo satana, carnisque tentationum impetus depellamus. Pectus præterea ungitur, ut intelligamus mentem animumque divina virtute corroborari. Scapula verò, quia dantur homini vires ad jugum Christi Domini ferendum.

Inungitur, inquit idem Sanctus ibidem, ante & retrò, ut undique muniatur & confirmetur ad opera bona præstanda corde & corpore, voluntate & opere.

Quæst. 15. Quare exigitur à baptizando professio fidei?

Resp. Quia, ut dicitur Marci ultimo: Qui

De Sacram. Baptismi. Cap. VII. 101
crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit:
Hoc est, requiritur fides ad recipiendam Bap-
tismi gratiam, ut explicuimus cap. 6.

Quaest. 16. Quare petitur à puero, velit-ne baptizari?

Resp. Quia consensus eorum, qui baptizari debent requiritur in adultis ut cap. 6. exposuimus, ubi de conditionibus necessariis in adulto baptizando egimus.

Quaest. 17. Quid significat unctio in vertice capitis, quæ fit cum sacro Chrismate post Baptismum?

Resp. Postquam ascenderit baptizatus de fonte, ut dicitur in Canone, statim signatur in cerebro à Presbytero cum sacro Chrismate, sequente simul & oratione, ut regni Christi particeps fiat, & à Christo Christianus possit vocari.

Can. Postquæ.
De Consecr.
dist. 4.

Et ut ait sanctus Carolus: Inungitur præterea à Parocho in vertice sacro Chrismate, ut intelligat se ab eo die Christo capiti tantquam membrum conjunctum esse, atque ejus corpori insitum, & ea re Christianum à Christo, Christum verò à Chrismate appellari.

S. Carol. Act.
P. 4. De Cerem.
quæ peracto
Baptismo ser-
uan. ut.

Quaest. 18. Quare traditur vestis candida baptizato?

Resp. Post Baptismum traditur Christiano vestis candida, ut dicitur in Canone, designans innocentiam & puritatem Christianam, quàm post ablutas veteres maculas, studio sanctæ conversationis immaculatam seruire debet, representandam ante tribunal Christi: cuncti verò renati albis induuntur vestibus ad mysterium resurgentis Ecclesiæ. Utuntur ergo baptizati albis vestibus, ut quorum prima natiuitatis faciem vetusti erroris pannus fuscaverat, habitus secunda generationis gloria

Can. Post Bap-
tismi. De Con-
secr. dist. 4.

Ibid. verbo.
¶ intelligat.

preferat indumentum. Tegitur enim post sacram unctionem caput ejus mystico velamine, ut intelligat se diademate regni & sacerdotali dignitate potiri. Quia ut ait Glossa; Quilibet fidelis rex debet esse & sacerdos: Rex, quia se & alios virtutibus regere debet: Sacerdos, quia cor contritum & humiliatum, quod est vera oblatio, id est, se debet offerre Deo.

Quaest. 19. Quid significat cereus accensus, qui traditur baptizato, aut ejus Patrino?

S. Carol. De
Ceremon. que
peracto Bap-
tismi servantur.
Act. p. 4.

Resp. Traditur demum, ut ait sanctus Carolus, baptizato in manum cereus ardens; quo cereo significantur tres Theologicae virtutes, quae ipsi in hoc Sacramento infunduntur, Fides in lumine, Caritas in calore, spes in cerei recta altitudine, qua sursum ascendit, ut spes nostra ad coelos usque excitetur atque erigatur. Id praeterea quod Baptismo nobis fit communicatio lucis, & depulsio tenebrarum: ob eamque causam Baptismus Sacramentum illuminationis, & baptizati ii quidem illuminati à Patribus dicuntur.

CAPUT VIII.

De suscipientibus, vulgò Patrinis.

Quaest. I. **Q**UARE Ecclesia requirit Patrinos, qui puerum in Baptismo suscipiant?

Can. Vos ante.
De Consecr.
dist. 41

Resp. Ut pro puero fidem profiteantur, ut ejus nomine promittant, illum fideliter observaturum, quod promittit. Vos ante omnia, inquit sanctus Augustinus relatus in Canone, tam mulieres quam viros qui filios in Baptismo suscepistis moneo, ut vos cognoscatis fide-

De Sacram. Baptismi. Cap. VIII. 103

jussores apud Deum extitisse pro illis quos visi estis de sacro fonte suscipere: ideoque eos admonete, ut castitatem custodiant, justitiam diligant, charitatem teneant.

Rationem affert Divus Thomas cum ait.

Dicendum quod spiritualis regeneratio qua fit per Baptismum assimilatur quodammodo generationi carnali. In generatione autem carnali parvulus nuper natus indiget nutrice & pedagogo. Unde & in spirituali generatione Baptismi requiritur aliquis qui fungatur vice nutricis & pedagogi, informando & instruendo eum quasi novitium in Fide de his quae pertinent ad fidem & vitam Christianam, ad quod Praelati Ecclesiae vacare non possunt, circa communem curam populi occupati. Parvuli enim & novitii indigent speciali cura praeter communem: & ideo requiritur quod aliquis suscipiat baptizatum de sacro fonte quasi in suam instructionem & tutelam. Et hoc est quod Dionysius dicit, ult. cap. Eccles. Hierarch. Divinis nostris ducibus ad mentem venit (id est Apostolis) & visum est suscipere infantes secundum istum sanctum modum quod naturales pueri parentes traderent puerum cuidam docto in divinis pedagogo, & reliquum sub ipso puer ageret sicut sub divino Patre & salvationis sancta susceptore.

Quaest. 2. Quinam admittendi non sunt in Paternos, aut susceptores?

Resp. Ex sancto Carolo, qui ait. Id cura sit Parochis & reliquis animarum Curatoribus, ut quos Compadres ita rudes esse animadverterint, qui fidei Symbolum, Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam ignorent, eos hoc munus obire ne patiantur. Est enim ab omni ratione alienum, ut qui se Deo fidejussores constituunt, ii res illas nesciant, quibus

D. Tho. 3. p. q. 67. art. 7. in corp.

S. Carol. A. A. p. 2. in Decretis editis in 2. Synodo Decreto 15.

se alios instructuros esse sanctè pollicentur. Denique verisimile est, ut qui in seipsis hoc neglexerint, idque culpa admiserint, negligentiores etiam in eo sint, ut alii iis rebus instructiores fiant, quarum ipsi rudes omnino sunt.

Eodem ducitur motivo Rituale Romanum, cum ait. *Sciant præterea Parochi, ad hoc munus non esse admittendos Infideles, aut Hæreticos, non publicè excommunicatos aut interdictos, non publicè criminosos, aut infames, nec præterea qui sana mente non sunt, nec qui ignorant rudimenta Fidei. Hac enim Patrini spirituales filios suos, quos de Baptismi fonte susceperint, ubi opus fuerit, opportunè docere tenentur.*

Quest. 3. Clerici sæculares aut regulares possunt ne esse Patrini?

Resp. Clerici regulares non possunt, ut patet ex Can. Non licet Abbati vel Monacho de Baptismo suscipere filios, vel commatres habere.

Et ex Rituale Romano, ubi sic legitur. *Præterea ad munus Patrini admitti non debent Monachi vel Sanctimoniales, neque alii cuiusvis Ordinis Regulares à seculo segregati.*

Clerici etiam sæculares non debent illud munus obire, maximè si sint sacris Ordinibus insigniti, cum illud illis prohibitum fuerit à multis Conciliis. Concilium Aquense anno 1585. De Baptismo. *Compater ne adhibeatur Regularis aliquis, nec Clericus sæcularis sacris initiatus aut Beneficium Ecclesiasticum obtinens.* Et sanctus Carolus in secunda Synodo, Decreto 17. ait. *Clericis qui sacris Ordinibus initiati sunt, infantem de sacro Baptismi fonte suscipere vetitum sit.*

Ritual Roman. De Sacram. Baptif. tit. De Patrini.

Can. Non licet. De Conf. dist. 4.

Ritual. Rom. tit. De Patrini.

De Sacram. Baptismi. Cap. VIII. 105

Quaest. 4. In quam aetate esse debent Patrimi?

Resp. Ut praescribitur in Rituali Romano his verbis. Hos autem Patrimos saltem in aetate pubertatis ac Sacramento Confirmationis consignatos esse maximè convenit. Id est, anno 14. completo pro Patrimis, & 12. pro Matrimis.

Ritual, Rom.

Quaest. 5. Quare requiritur ut Patrimus confirmatus fuerit?

Resp. Rationem affert sanctus Antoninus, dum ait. Nascitur homo in esse spirituali per Baptismum, & vivit utique vitâ gratia, sed adhuc est quasi debilis in vita spirituali: sed per Confirmationem vel Chrismationem confirmatur quasi perveniens ad aetatem robustam ut possit bellare, & fortia agere. Unde ut debilis accedens baptizandus ad hoc debet sustentari ab alio, qui tamen debet esse Chrismatus. Nam debilis non est idoneus ad sustentandum debilem, ne ambo simul cadant.

S. Ant. 3. p. tit. 14. c. 30. S. ult.

Quaest. 6. Quotnam esse debent, qui puerum de fonte suscipiant Patrimi aut Matrimae?

Resp. Numerum praefixit Concilium Tridentinum his verbis: Volens itaque sancta Synodus huic incommodo providere, & à cognationis spiritualis impedimento incipiens, statuit, ut unus tantum, sive vir, sive mulier, juxta sacrorum Canonum instituta, vel ad summum, unus & una de Baptismo suscipiant.

Sess. 14. De Refor. c. 20.

Quaest. 7. In quo consistit cognatio, quae contrahitur in Baptismo?

Resp. Ut ait Bonifacius VIII. relatus in Canone: Nedium inter baptizatum & illum qui eum suscepit de Baptismo, ac inter eundem baptizatum & suscipientis filios & uxorem ante susceptionem carnaliter cognitam ab eodem: imò etiam inter suscipientem patremque

Can. Nedium. De cognat. spirit. in sex. 10.

baptizati & matrem, cognationem spiritua-
lem in Baptismo contrahi jure constat. Quae
cognatio & contrahendum matrimonium im-
pedit, & dirimit post contractum, & eadem
quae de suscipiente dicta sunt, etiam de bap-
tizante censenda. Nota, ait Divus Antoninus,
quod Laicus qui baptizavit aliquem, siue in
causa necessitatis, siue extra, non potest con-
trahere cum illa quam baptizavit.

S. Ant. p. 3.
tit. I. cap. 15.
§. 3.

D. Tho. in
suppl. 3. p. 9.
56. art. 1. in
corp.

Hic autem observandum est cum sancto
Thoma, quod quando asseruimus cum Con-
cilio Tridentino per cognationem spiritua-
lem impediri matrimonium, distinguendum est.
Sicut carnalis cognatio, ait Divus Thomas,
impedit matrimonium; ita spiritualis ex Ec-
clesia statuto. Tamen distinguendum est de
spirituali cognatione, quia aut praecessit ma-
trimonium, aut sequitur: si praecessit, impe-
dit contrahendum, & dirimit contractum: si
sequitur, tunc non dirimit vinculum matri-
monii. Sed quantum ad actum matrimonii,
est distinguendum, quia aut spiritualis cogna-
tio inducitur causa necessitatis, sicut cum Pa-
ter baptizat Filium in articulo mortis, &
tunc non impedit actum matrimonii ex neutra
parte: aut inducitur extra casum necessitatis
ex ignorantia; & tunc si ille ex cuius actu
inducitur, diligentiam adhibuit, est eadem
ratio sicut de primo: aut ex industria extra
casum necessitatis; & tunc ille ex cuius actu
inducitur, amittit jus petendi debitum; sed
tamen debet reddere, si petatur, quia ex cul-
pa ejus non debet aliquod incommodum alius
reportare.

Quaest. 8. Contrahitur ne aliqua spiritualis
cognatio, cum baptizato jam puero, supplen-
tur tantum ceremoniae Baptismi?

Resp. Minimè: Sicut cognatio carnalis, ait

De Sacram. Baptismi. Cap. VIII. 107

Divus Thomas, non contrahitur nisi per actum generationis completum; unde etiam affinitas non contrahitur, nisi facta commixtione seminum, ex qua potest sequi generatio carnalis: Spirituales autem generatio non perficitur nisi per aliquod Sacramentum: unde non videtur conveniens, quod spiritualis cognatio contrahatur nisi per aliquod Sacramentum.

Cum igitur non conferatur Sacramentum cum suppleatur tantum ceremonie Baptismi, consequens est, quod nulla tunc contrahitur cognatio. Et valde convenit ut Parochi id dicant susceptoribus, cum dictae ceremonie tantum suppleatur, ne in hoc decipiantur.

D. Tho. in
suppl. 3. p. 93.
56. art. 2.
in corp.

